

Memo

Kenmerk : 2043321/2043332
Aan : de Raad
Van : het college van B&W
Datum : 19 november 2024
Onderwerp : Stand van zaken opvang vluchtelingen/ontheemden in Meppel per november 2024
Afschriften voor :

Inleiding:

In deze memo schetsen wij de situatie met betrekking tot de opvang van ontheemden/vluchtelingen in Meppel.

De “Drentse Puzzel”.

In het kader van de spreidingswet heeft hebben de Drentse gemeenten samen met de provincie aan het Rijk een opgave gedaan voor wat betreft de aantallen vluchtelingen die onze provincie de komende periode wil gaan opvangen. Dit wordt inmiddels de “Drentse Puzzel” genoemd. In goed overleg tussen de 12 gemeente en de provincie is deze tot stand gekomen. Drenthe voldoet met deze opgave aan de landelijk gestelde normen. Als bijlage treft u nogmaals de het 1 november aan uw Raad toegezonden document over de invulling van de spreidingswet aan.

Situatie in Meppel

Voor wat betreft de opvang van asielzoekers/vluchtelingen is de situatie in Meppel per november 2024 als volgt:

A. Huisvesting statushouders

Meppel heeft al enkele jaren meer statushouders gehuisvest dan de taakstelling vraagt. Na het eerste halfjaar 2024 lagen we 13 plaatsen voor op de taakstelling (40). De taakstelling voor het tweede halfjaar van 2024 is 34 plaatsingen. Per 1 november is hiervan het grootste deel al weer geplaatst en moeten er voor de rest van 2024 nog 10 personen geplaatst worden. We verwachten dit waar te kunnen maken.

Hoe dit zich in 2025 verder gaat ontwikkelen is onduidelijk. Wat de gevolgen zijn van de eventuele intrekking van de spreidingswet, het afschaffen van de taakstelling huisvesting statushouders en het onderbrengen van statushouders in sobere doorstroomlocaties is niet duidelijk. Voorlopig blijft de regeling voor de eerste helft van 2025 ongewijzigd. Voor het eerste kwartaal 2024 wordt van Meppel verwacht dat we 35 statushouders huisvesten (volgens opgave half november 2024).

B. (Crisis)noodopvang asielzoekers

Dit betreft de (crisis)noodopvang van asielzoeker die of nog geen asiel gekregen hebben of wachten op definitieve huisvesting.

Aan de Zomerdijk worden sinds november 2022 125 asielzoekers opgevangen op een riviercruiseboot. Het college heeft op 13 februari 2024 besloten de overeenkomst met het COA voor de opvang met 2 jaar te verleggen tot **15 februari 2026**. De boot is in april 2024 vervangen door een boot met een capaciteit van 192 plaatsen.

De boot aan de Paradijsweg is per april 2024 vertrokken.

A. Opvang ontheemde Oekraïners

Vluchtelingen uit Oekraïne worden vanaf 4 april 2022 opgevangen in het v.m. Isala ziekenhuis gebouw B en in v.m. verpleeghuis Reggersoord. Momenteel verblijven er 455 Oekraïners op deze locatie, waarmee alle bedden bezet zijn.

Na de afgelopen periode diverse oproepen via het Ministerie te hebben ontvangen om meer Oekraïners op te vangen, hebben we een aantal malen de nog niet benutte ruimtes toegevoegd aan de opvangcapaciteit. De totale opvangcapaciteit bedraagt nu 455 bedden. De locatie Hoogeveenseweg 38, voormalig ziekenhuis, is per begin december 2024 verkocht aan de Lenferink groep. Met de nieuwe eigenaar is afgesproken dat de gemeente de huidige in gebruik zijnde gebouwen voor minimaal 3 jaar blijft huren. Het ministerie van JenV geeft in haar brief van 21 augustus 2024 aan dat zij, gezien het tekort aan opvangplaatsen, een meer langdurige opvang van harte ondersteunen. Hierbij wordt een termijn van 3 jaar genoemd. De opvang van Oekraïense ontheemden duurt langer dan in eerste instantie verwacht. Dit vraagt om een andere aanpak in het kader van begeleiding en accommodatie. Momenteel is er een plan van aanpak in voorbereiding waarin we schetsen hoe we de komende 3 jaar met de opvang willen omgaan.

Aangezien we als Drenthe voor 2025 nog niet voldoende opvangplaatsen voor Oekraïners gecreëerd hebben zijn we met de Lenferink groep in gesprek om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om een aantal ruimtes bij te huren. Het gaat hierbij niet alleen om uitbreiding van het aantal plaatsen maar ook om een ruimte die kan worden ingericht als een ontmoetingsplaats voor met name jongere ontheemden. We merken dat er behoefte is aan een plek waar men elkaar kan ontmoeten en activiteiten kunnen worden georganiseerd. Sinds 1 augustus 2024 betalen de bewoners van de locatie Hoogeveenseweg een eigen bijdrage indien zij werken. De implementatie hiervan is succesvol afgerond. Een werkende alleenstaande betaalt € 105 per maand en een gezin maximaal € 210. Vanuit het ministerie bereiken ons berichten dat deze bedragen in 2025 zullen worden verhoogd.

In 2022 ontving de gemeente een vergoeding per gerealiseerde opvangplaats van € 100 per persoon per nacht. In 2023 is dit terug gebracht naar € 83, in 2024 naar € 61 en per januari 2025 zal dit € 44 worden. We verwachten voor 2025 met dit bedrag de kosten te kunnen dekken.

B. Asielzoekerscentrum

Meppel kent geen asielzoekerscentrum en het eventueel openen daarvan is de afgelopen jaren ook niet aan de orde geweest.

C. AMV-ers

Meppel vangt momenteel een zeer beperkt aantal AMV-ers op. Met de huisvesting van statushouders, de noodopvang aan de Zomerdijk en de opvang van Oekraïense ontheemden draagt Meppel ruim bij aan de "Drentse Puzzel". We doen waar we goed in zijn. In Drenthe lopen er momenteel een aantal grotere projecten mbt huisvesting AMV-ers. Hiermee voldoet Drenthe aan het aantal op te vangen AMV-ers.

D. Crisis-Crisisnoodopvang overloop Ter Apel

Op het verzoek van de CdK om als het nodig is een sporthal ter beschikking te stellen als er in Ter Apel weer mensen dreigen buiten te moeten slapen heeft Meppel positief gereageerd. Het gaat hierbij om voor 1 á 2 nachten onderdak te bieden aan 50-100 personen. Inmiddels hebben we in de nacht van 8 op 9 oktober 50 vluchtelingen die geen slaapplek hadden in Ter Apel opgevangen. Het is onzeker of deze opvang in de toekomst nog weer nodig is.

Toekomstperspectief

Gezien onderstaande onzekerheden is het lastig een toekomstperspectief te schetsen voor de opvang van ontheemden/vluchtelingen.

- Het ministerie geeft op diverse terreinen nog geen concrete beleidsregels voor hoe we de komende jaren omgaan met ontheemden/vluchtelingen.
- Wordt de spreidingswet ingetrokken, wat komt daarvoor terug en wat betekent dat voor gemeenten?
- Hoe lang duurt de oorlog in Oekraïne nog en gaan de ontheemde Oekraïners massaal terug naar een land wat deels verwoest is? Veel van onze bewoners geven aan in Nederland te willen blijven.
- Vervalt de taakstelling huisvesting ontheemden?
- Wat wordt bedoeld met “sobere opvang voor vluchtelingen in doorstroomlocaties” en wat heeft dat voor gevolg voor gemeenten?

Zodra hierover meer duidelijkheid is komen wij terug bij uw Raad.